

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Obdolženci V Kazenskem Postopku](#) > 2 - Moje pravice med preiskavo kaznivega dejanja

2 - Moje pravice med preiskavo kaznivega dejanja

Kakšen je namen preiskave kaznivega dejanja?

Namen preiskave kaznivega dejanja je odzvati se na kazensko ovadbo, ki jo poda posameznik, ali sum policije (Gardaí), da je bila kršena kazenska zakonodaja, ter odkriti storilca(-e). Običajen postopek je, da posameznik prijavi dogodek, na kar se policija odzove tako, da začne preiskavo, da bi ugotovila, ali je bila kazenska zakonodaja dejansko kršena, in če je bila, začne zadevo dodatno preiskovati.

Kdo izvaja preiskavo?

V skoraj vseh primerih je za preiskovanje kaznivih dejanj pristojna irska policija, ki se imenuje [An Garda Síochána](#). Pri vodenju preiskave ji lahko daje pravne smernice vrhovno državno tožilstvo (Chief Prosecution Solicitors Office) (direktor državnega tožilstva) – pravniki, ki opravijo večino kazenskih pregonov v imenu irske države.

Katere so faze preiskave kaznivega dejanja?

Prva faza preiskave kaznivega dejanja je, ko posameznik vloži ovadbo ali policist (pripadnik irske policije) odkrije domnevno kaznivo dejanje. Policija nato preveri, ali je prijavljeni dogodek kaznivo dejanje, in če je, ga začne preiskovati.

V tej fazi policija odloči, ali se domnevno kaznivo dejanje šteje za „hujše“ ali ne. Izraz „hujše“ pomeni katero koli kaznivo dejanje, ki bi se teoretično lahko kaznovalo z zaporno kaznijo vsaj petih let. Če kaznivo dejanje spada v to kategorijo, lahko policija pri njegovi preiskavi uporabi svoja pooblastila, da vas prime in pridrži na policijski postaji ter med pridržanjem zasliši. Pravice med prijetjem, pridržanjem in zaslišanjem so predstavljene v nadaljevanju tega informativnega lista.

Če kaznivo dejanje ni hujše, so pooblastila policije bolj omejena. Običajno je policija pooblaščenca za preiskovanje domnevnega kaznivega dejanja, za vaše prijetje in pridržanje za namene zaslišanja pa ne. Pridrži vas lahko le zato, da zoper vas vloži obtožbo zaradi domnevnega kaznivega dejanja. Če zaradi kaznivega dejanja, ki ni hujše, niste bili prijeti, boste običajno pozvani na sodišče, kjer se bo začel sodni postopek.

Tretja faza preiskave je zbiranje informacij, ki se lahko pozneje uporabijo kot dokazi na glavni obravnavi. Informacije se lahko zbirajo na različne načine, pravice policije glede zbiranja teh informacij pa so odvisne od narave domnevnega kaznivega dejanja. Pooblastilo policije, da vas prime in zasliši, vključuje tudi omejena pooblastila, da od vas zbere forenzične in druge oblike morebitnih dokazov, kar je podrobneje predstavljeno v tem informativnem listu.

Policija se bodisi sama bodisi na podlagi smernic [DPP](#) odloči, ali bo zoper vas vložila obtožbo in česa vas bo obtožila. Pogosto sprejme odločitve o kazenskem pregonu hujših kaznivih dejanj in kaznivih dejanj, ki ne spadajo med hujša. Če je kaznivo dejanje neobičajno ali očitno hujše ali zahteva pomoč DPP pri kazenskem pregonu, policija običajno zaprosi DPP za svetovanje.

Moje pravice med preiskavo

Za več informacij o vaših pravicah med fazami preiskave kliknite na spodnje povezave.

- [Moje pravice ob prijetju \(1\)](#)

- [Zaslišanje in policijska preiskava \(2\)](#)
- [Preiskave \(3\)](#)
- [Prva obravnava pred sodiščem \(4\)](#)
- [Priprava zadeve za glavno obravnavo \(5\)](#)

Moje pravice ob prijetju (1)

Če gre za hujše kaznivo dejanje, ima policija pooblastila, da vas [prime in pridrži za namene zaslišanja](#). To pomeni, da ste odvedeni v policijski pripor in da ga nimate pravice zapustiti, dokler se zakoniti pripor ne izteče.

Ali policija potrebuje nalog za moje prijetje?

Ne. Policija ne potrebuje nujno naloga za prijetje, če sumi, da ste storili kaznivo dejanje, ki ga preiskuje.

Kje me lahko policija prime?

Policija vas lahko prime na vašem domu ali na javnem mestu. Da vas lahko prime, mora le imeti utemeljen sum, da ste storili kaznivo dejanje.

Ali moram izvedeti za razlog za prijetje?

Da. Policija vam mora povedati razlog za prijetje.

Ali lahko policija uporabi silo ob prijetju?

Da. Za prijetje lahko uporabi razumno silo.

Po prijetju -

boste privedeni na policijsko postajo za zaslišanje ali vložitev obtožbe. Ko ste na policijski postaji, so vaše pravice zakonsko zagotovljene, za njihovo uresničevanje pa je odgovoren odgovorni policist na policijski postaji. Trajanje pridržanja na policijski postaji je odvisno od zakonskega pooblastila, na podlagi katerega vas je policija pridržala. Več informacij o svojih pravicah lahko najdete na spletni strani [irskega sveta za državljanske svoboščine](#) (Irish Council for Civil Liberties, ICCL).

Zaslišanje in policijska preiskava (2)

Ali bom obveščen o mojih pravicah?

Da. Ko boste pridržani na podlagi enega od zgoraj navedenih zakonskih pooblastil, boste obveščeni o vaših pravicah med priporom. Obvestilo je pisno in mora biti prevedeno v vaš jezik, če ne razumete angleškega jezika.

Ali lahko obvestim svoje veleposlaništvo?

Da. Če niste irski državljan, lahko o prijetju obvestite svoje veleposlaništvo ali konzulat.

Živim v drugi državi. Ali moram biti med preiskavo na Irskem?

Ni nujno. Če po končanem priporu niste obtoženi, lahko svobodno odidete in potujete. Če vas želi irska država obtožiti pozneje, se lahko prostovoljno vrnete ali pa svojo izročitev izpodbijate v domovini. Če ste obtoženi po končanem priporu, morate biti privedeni pred pristojno sodišče. Sodnik nato odloči, ali se vam lahko odobri varščina.

Ali se lahko pogovorim s pravnim svetovalcem?

Da. Pravico imate, da se na samem pogovorite s pravnim svetovalcem. Če ne poznate nobenega, vam ga bo odgovorni policist pomagal poiskati na seznamu, ki ga imajo na policijski postaji (glej tudi [informativni list 2](#)).

Kdaj se lahko pogovorim s pravnim svetovalcem?

Če želite govoriti s pravnim svetovalcem (solicitor), ne smete biti zaslišani do njegovega prihoda, dostop do njega pa vam mora biti nemudoma omogočen.

Ali je lahko moj pravni svetovalec navzoč na zaslišanju?

Ne. Vendar pa imate pravico zaprositi za dodatno pravno svetovanje med zaslišanjem, če ste v zvezi s čim negotovi.

Kaj se zgodi, če si ne morem privoščiti pravnega svetovalca?

[informativni list 1](#)

Kako dolgo lahko traja zaslišanje med pridržanjem in kako bom zaslišan?

Zaslišanje lahko traja do štiri ure naenkrat. Pogovor z vami mora biti opravljen pravično. Zaslišanje mora biti posneto z videokamero, razen če to ni izvedljivo. Kopijo posnetka imate pravico dobiti le, če ste v postopku kazenskega pregona in sodišče odredi, naj se posnetek izroči vašemu svetovalcu za pravno področje. Na zaslišanju sta lahko naenkrat navzoča le dva policista.

Ali moram odgovarjati na vprašanja?

Ne. Pravico imate **molčati** med celotnim zaslišanjem, vendar se morate zavedati, da se lahko vaš molk v nekaterih okoliščinah pozneje uporabi kot dokaz zoper vas na glavni obravnavi. Če zavrnete odgovarjanje na nekatera vprašanja, se lahko ta zavrnitev uporabi skupaj z drugimi dokazi zoper vas kot dokaz vaše krivde.

Ali moram predložiti informacije, če sem zaprosen zanje?

Obvezno morate dati svoje osebne podatke, da vas policija lahko identificira. Preden se odločite dati kakršne koli druge informacije, bi morali zaprositi za pravno svetovanje. Če ste v priporu za namene zaslišanja, ste osumljeni hudega kaznivega dejanja, zato se lahko vse informacije, ki jih predložite, uporabijo kot dokazi zoper vas na morebitni glavni obravnavi.

Kaj se zgodi, če izjavim kaj, kar škodi moji zadevi?

Imate pravico, da ne pričate zoper sebe. Če vaši odgovori škodijo vaši zadevi, vam bodo vaši svetovalci za pravno področje svetovali glede posledic, te pa so običajno, da se to, kar izjavite, uporabi kot dokaz zoper vas.

Ali moram dati prstne odtise in dovoliti, da me fotografirajo?

Da. Lahko ste prisiljeni dati prstne odtise in pustiti, da vas fotografirajo, če ste pridržani na podlagi zakonskih pooblastil. Oviranje jemanja prstnih odtisov ali fotografiranje je kaznivo dejanje.

Ali lahko policija za vedno shrani moje prstne odtise?

Da. Vendar pa lahko vi ali vaš svetovalec za pravno področje pošljete dopis policiji s prošnjo, naj uniči odvzeti material, če ne bo kazenskega pregona ali ste bili na glavni obravnavi oproščeni.

Ali moram dati vzorce DNK ali druge intimnejše telesne vzorce?

Če ste pridržani na podlagi zakonskih pooblastil, policija potrebuje odobritev višjega uradnika, da lahko odvzame intimne vzorce, kot so DNK, slina, koščki nohta, delci pod nohtom ali bris iz ust. Policija brez dovoljenja ne sme odvzeti odtisa stopala, vzorca iz genitalnega predela ali telesnih odprtih, razen če se strinjate.

Ali se lahko preiščejo moje stanovanje, poslovni prostori, avtomobil ali drugo premoženje?

Da. [Irska ustava](#) in [Evropska konvencija o človekovih pravicah](#) določata, da je treba spoštovati telesno celovitost in zasebnost, vendar so te pravice omejene. Policija lahko preišče vaš dom z vašo privolitvijo ali brez nje, če ima nalog za preiskavo ali če vstopi na vašo posest, da bi vas našla in prijela. Za več informacij o preiskavah glej [Preiskave \(3\)](#).

Ali se lahko pritožim zoper kršitev mojih pravic?

O kakršnih koli kršitvah pravic obvestite svoje svetovalce za pravno področje, in ti vam bodo svetovali, kako in kdaj se pritožiti zoper take kršitve.

Kdo je odgovorni policist?

Odgovorni policist je pripadnik policije (Gardaí), ki je odgovoren za vaše dobro počutje in varstvo vaših pravic. Na vsaki policijski postaji mora biti en odgovorni policist. Če imate kakršne koli težave v času, ko ste v priporu, morate zaprositi za pogovor z odgovornim policistom.

Ali lahko govorim s svojo družino?

Pravico imate, da je vaš sorodnik obveščen o vašem pridržanju, nimate pa vedno pravice govoriti z njim.

Kaj pa, če se ne počutim dobro, in kako je z mojo pravico do počitka in okrepčila?

Med pridržanjem imate pravico do zdravniške oskrbe, če jo potrebujete, ter do primernih obdobij počitka in okrepčila.

Ali bo shranjen zapisnik o mojem priporu?

Policija bo hranila zapisnik o vašem priporu, vi ali vaš svetovalac za pravno področje pa boste imeli pravico do kopije zapisnika.

Kaj pa, če ne govorim ali razumem angleško?

Pravico imate do tolmača, ki bo prevajal v vašem imenu. Vi ali vaš svetovalac za pravno področje morate vztrajati, naj kakršnega koli zasebnega posvetovanja med vami in vašim pravnim svetovalcem ne tolmači isti tolmač, kot tolmači vaše zaslišanje na policiji. Tolmač mora biti na voljo vedno, kadar se želi pravni svetovalac ali policija pogovoriti z vami.

Kako dolgo sem lahko pridržan?

To je odvisno od pooblastila, na podlagi katerega ste pridržani. Pridržanje v skladu z irsko zakonodajo traja največ sedem dni.

Preiskave (3)

Ali mi mora policija povedati, zakaj se moje premoženje preiskuje?

Pravico imate vprašati in izvedeti, zakaj se opravlja preiskava in na podlagi katerih pooblastil. Če se preiskuje vaše premoženje, imate pravico pozneje dobiti kopijo naloga za preiskavo.

Kako lahko policija opravi preiskavo?

Policija mora preiskavo opraviti v skladu z vašo pravico, da se z vami ne ravna poniževalno.

Ali lahko policija kar koli odnese s seboj?

Da. Policija lahko zaseže vse predmete, za katere utemeljeno meni, da se lahko uporabijo kot dokazi. Odnese lahko tudi predmete, ki niso navedeni na nobenem nalogu, vendar so lahko dokazi drugega kaznivega dejanja.

Ali sem lahko navzoč, ko policija opravlja preiskavo?

Da. Storitni ne smete nič, kar bi lahko oviralo zakonito preiskavo, lahko pa jo opazujete.

Ali se lahko opravi osebna preiskava?

Da. Če policija utemeljeno sumi, da ste storili kaznivo dejanje, je pooblaščen, da vas preišče brez vaše privolitve.

Ali moram biti najprej prijet?

Ne. Preiskani ste lahko pred prijeto.

Ali mi mora biti naveden razlog za preiskavo?

Da. Policija vam mora navesti razlog za preiskavo in pooblastilo, na podlagi katerega bo opravila preiskavo.

Ali sem lahko preiskan brez obleke?

Da. Preiskava brez obleke se lahko opravi le, če je to potrebno. Tako preiskavo je treba opraviti v zasebnem delu policijske postaje in na način, ki za vas ne pomeni nadlegovanja. Preiskavo mora po možnosti opraviti zdravnik.

Ali me bo preiskala oseba istega spola?

Če preiskava zajema več kot le preiskavo obleke, vas mora preiskati oseba istega spola.

Prva obravnava pred sodiščem (4)

Ali sem lahko zadržan v priporu ali izpuščen?

V priporu ste lahko zadržani, če ste iz policijskega pripora privedeni na sodišče in vam sodišče ne odobri varščine.

Ali lahko zaprosim za varščino?

V večini primerov lahko [zaprosite za varščino](#), ko se prvič pojavite pred [okrajnim sodiščem](#) (nižje sodišče). V nekaterih okoliščinah (na primer, če ste obtoženi umora) morate za varščino zaprositi pri višjem sodišču, zato boste morali biti do obravnave vaše prošnje nekaj časa v priporu.

Pravico imate do pravnega zastopanja, glede na vaše dohodke pa so lahko stroški zastopanja plačani v okviru sistema brezplačne pravne pomoči.

Ali sem lahko obveščeni, zakaj je policija nasprotovala varščini?

Da. Vnaprej morate biti obveščeni o razlogih, zakaj policija nasprotuje odobritvi varščine. Imate pravico do varščine, vendar ta pravica ni absolutna. Varščina se vam lahko zavrne, če se po mnenju sodnika ob odobritvi varščine ne boste zglasili na glavni obravnavi oziroma boste vplivali na priče ali storili druga huda kazniva dejanja.

Ali se mi lahko odobri pogojna varščina?

Da. Varščina se vam lahko odobri pod pogoji, kot so predaja potnega lista, prebivanje na irskem ozemlju do glavne obravnave in redno javljanje na policijski postaji, s čimer se zagotovi, da izpolnujete te pogoje. Sodišče lahko tudi zahteva, da položite denar, ali odredi zamrzitev irskega bančnega računa vašega družinskega člana ali prijatelja kot zagotovilo, da boste izpolnili pogoje varščine.

Priprava zadeve za glavno obravnavo ali priznanje krivde pred glavno obravnavo (5)

Ali lahko pred glavno obravnavo priznam krivdo za vse ali nekatere obtožbe?

Da. Glavno obravnavo boste imeli le, če se izrečete za nedolžnega. Če priznate krivdo, ne boste imeli glavne obravnave, temveč boste imeli le sodno obravnavo za določitev kazni.

Kakšne so posledice?

Če ne želite glavne obravnave, pomeni, da se strinjate z enim ali več kaznivimi dejanji, za katere ste obtoženi. Pogajanje o priznanju krivde na Irskem nima zakonske podlage, vendar lahko DPP v praksi sprejme priznanje krivde za nekatere obtožbe in se strinja, da druge obtožbe umakne. Če priznate krivdo, vam bo kazen izrečena pozneje, do sodne obravnave za določitev kazni pa ste lahko v priporu ali ne.

Kaj se zgodi na sodni obravnavi za določitev kazni?

Razen v primeru obvezne kazni, kot je dosmrtni zapor v primeru umora, imate pravico do sodne obravnave za določitev kazni ter tega, da vaš pravni svetovalec sodišču pojasni vašo vlogo v kaznivem dejanju in vaše osebne okoliščine.

Ali se lahko obtožba pred glavno obravnavo spremeni?

Da. DPP lahko vloži dodatne obtožbe do datuma glavne obravnave in med njo. Obtožbo lahko do datuma glavne obravnave tudi umakne. DPP ima pravico predložiti dodatne dokaze do datuma glavne obravnave in med njo. Ravnati mora v skladu s poštenostjo postopkov in ne sme zadržati dokazov ali razkriti gradiva, ki ga poseduje ter je pomembno za vas in vaše svetovalce za pravno področje.

Ali sem lahko obtožen za kaznivo dejanje, za katero sem že obtožen v drugi državi članici?

Če ste bili v neki državi članici obtoženi za neko kaznivo dejanje in se vam je za to kaznivo dejanje že sodilo, za isto kaznivo dejanje v drugi državi članici ne morete biti obtoženi. Če pa ste bili v neki državi članici obtoženi, vendar je bila obtožba umaknjena, ste lahko za isto kaznivo dejanje obtoženi na Irskem.

Ali bom obvešččen o dokazih zoper mene?

Da. Izročena vam mora biti dokumentacija (splošno znana kot „seznam dokazov“), ki vsebuje dokaze zoper vas. Razkriti vam je treba tudi gradivo, ki je pridobljeno na podlagi preiskave kaznivega dejanja, ki ste ga domnevno storili, vendar ga tožilstvo ne namerava uporabiti.

Ali bom obvešččen o pričah, ki bodo pričale zoper mene?

Da. Dobite lahko nekaj omejenih informacij o pričah, ki bodo pričale zoper vas. Pravico imate vedeti, ali imajo kazensko evidenco. Pravico imate od njih zahtevati informacije, tako da vaš odvetnik med glavno obravnavo opravi navzkrižno zaslišanje ali da vaši pravni svetovalci opravijo zasebno preiskavo.

Nimate pa pravice do izčrpnega seznama osebnih podatkov o pričah. Nimate pravice vplivati na priče na način, ki se lahko šteje za poskus ustrahovanja ali ki lahko ovira uresničevanje načela pravičnosti. Zaradi takega ravnanja se lahko prekliče vaša izpustitev proti plačilu varščine ali se proti vam vložijo dodatne in naknadne ločene obtožbe.

Kdaj bom prejel „seznam dokazov“?

Če se vam bo sodilo na podlagi obtožnice za hujše kaznivo dejanje, vam je treba to dokumentacijo izročiti v 42 dneh od datuma obtožbe. Sodišče lahko po lastni presoji podaljša rok, v katerem vam mora država izročiti to dokumentacijo.

Kaj bom prejel?

Izročen vam bo seznam z dokumentacijo, ki vsebuje podlago za sodni primer proti vam. Seznam ni celotni zapis sodnega primera, tožilstvo pa ima pravico predložiti dodatne dokaze do datuma glavne obravnave in med njo. Dokaze, ki jih mora tožilstvo uporabiti, da bi doseglo obsodilno sodbo, morajo v večini primerov predložiti priče na sodišču ustno pod prisego.

Kako bom prejel „seznam dokazov“?

„Seznam dokazov“ vam bo na sodišču izročil pripadnik policije. Dodatne dokaze vam bo običajno izročil vaš pravni svetovalec v svoji pisarni ali na sodišču.

Bodo zahtevani podatki iz moje kazenske evidence?

Da. Policija ima pravico zahtevati podatke o vašem prejšnjem značaju za namene policijske preiskave in za sprejetje odločitve o tem, ali se vam lahko odobri varščina, če bo proti vam vložena obtožba. Vašo kazensko evidenco lahko preveri tudi, če ste obsojeni, da se sodniku(-om) omogoči določitev ustrezne kazni. Sprejme se lahko tudi evidenca o obsodbah, izrečenih v tujini.

Ali obstajajo kakšne omejitve glede tega, kdaj se lahko preveri moj prejšnji značaj?

Da. Med glavno obravnavo se vaš prejšnji značaj ne more preveriti, razen če ga vaši svetovalci za pravno področje predstavijo pri navzkrižnem zaslišanju ali v predložitvah sodišču.

Sorodne povezave

[Več podatkov o pooblastilih za preiskavo, prijetje in obtožbo](#)

[Več podatkov o vlogi policije](https://www.garda.ie)<https://www.garda.ie>

[Vrhovno državno tožilstvo in urad direktorja državnega tožilstva](https://www.dppireland.ie)<https://www.dppireland.ie>

[Več podatkov o zakonodaji](#)

<https://www.irishstatutebook.ie> Zakon o kazenskem postopku iz leta 1984 (obrnava oseb v priporu na policijskih postajah), predpisi iz leta 1987

[Irski svet za državljanske svoboščine](#)

■ Zadnja posodobitev: 08/08/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.